

Ex/Sans/PG/4.3A/2019

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2019

(2nd Year, 4th Semester)

SANSKRIT

Course : XVIII / A

[Principles of Sanskrit Dramaturgy]

Full Marks : 30

Time : Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.

विभाग - क

- १। अधोलिखिताः प्रश्नाः सुरगिरा देवनागरीलिपिमाश्रित्य च समाधेयाः।
- (क) 'अवस्था पञ्च कार्यस्य प्रारब्धस्य फलार्थिभिः' —
फलार्थिभिः इति पदेन के सूचिताः? 2
- (ख) 'अवान्तरार्थविच्छेदे बिन्दुरच्छेदकारणम्' — अत्र 'अवान्तरः'
इति पदस्य कोऽर्थः? वृत्तिकारेण 'बिन्दु' इत्यस्मिन् विषये
किमुक्तम्? 2
- (ग) नाट्यधर्ममपेक्ष्य वस्तु केन प्रकारेण ग्रन्थकारेण विभज्यते
इति सरल-सुरगिरा विव्रियताम्। 2
- २। अधोलिखितासु कारिकासु द्वयं व्याख्येयम्। 4½×2=9
- (क) लक्ष्यालक्ष्यतयोद्भेदस्तस्य प्रतिमुखं भवेत्।

[Turn over]

[2]

(ख) बीजवन्तो मुखाद्यर्था विप्रकीर्णा यथायथम्।

ऐकार्थमुपनीयन्ते यत्र निर्वहणं हि तत्॥

(ग) प्रकृतित्वादथान्येषां भूयोरसपरिग्रहात्।

सम्पूर्णलक्षणत्वाच्च पूर्वं नाटकमुच्यते॥

विभाग - ख

३। अधोलिखिताः प्रश्नाः सुरगिरा समाधेयाः।

(क) 'नाटकलक्षणरत्नकोशः' इति ग्रन्थे तृतीयावस्था-विषये
किमुक्तम्? 2

(ख) नाटके शब्दव्यवहारविषये सागरनन्दी किमुक्तवान् इति
उदाहरणेन लेखनीयम्। 2

(ग) नाटकलक्षणरत्नकोशानुसारेण नाटकं कथं भारतवर्षमधिकृत्य
विधेयम्? 2

४। संक्षिप्ता टीका कार्या (त्रितयस्य) 3×3=9

(क) पताका

(ख) प्रकरी

(ग) प्रवेशकः

(घ) मुखसन्धिः